

[Foss.]

Flertallet nærer ikke disse betænkeligheder, og det forekommer mig, at det har gode grunde for denne indstilling. Jeg skal tillade mig at anføre en begrundelse, som foreligger i de bemærkninger, der ledsagede lovforslaget ved dets fremsættelse i det andet høje ting. Der foreligger i disse bemærkninger en redegørelse for de udbytter, som er udbetalt af et stort antal aktieselskaber. Det drejer sig om ca. 1/3 af den samlede aktiekapital, og jeg vil gerne have lov til at citere nogle få linier af bemærkningerne. Der står:

„101 af selskaberne vil på grund af overskuddets størrelse ikke være i stand til at udnytte den i den nugældende udbyttebegrænsningslov åbnede adgang til en forhøjelse af årsudbyttet, og for hovedparten af de resterende selskabers overskommende vil der kun blive tale om overskuelige forhøjelser af udbytteprocenten.“

Jeg skal tilføje, at de omhandlede selskaber i 1946 i henhold til de samme bemærkninger har udbetalt en dividende af deres egenkapital på 3,6 pct. Der er næppe grund til at antage, at forholdene for de andre selskaber vil stille sig væsentlig anderledes, og jeg synes derfor, at den højtærede minister selv har givet en ganske god begrundelse for, at en lov om udbyttebegrænsning er overflødig. Der kunne gøres adskilligt flere bemærkninger om det lovforslag, som oprindeligt blev fremsat af den højtærede minister, men jeg skal nøjes med her på mit partis vegne at anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse.

Gudiksen: Det er jo en kendsgerning, og det tror jeg også alle her i salen er enige om, at aktieselskabsformen har virket heldigt her i landet. Denne form er brugt meget for at få sat virksomheder i gang, og taget som helhed må vi sige, at den har skabt meget arbejde, megen produktion, som vi ikke ville have fået i gang her i landet, dersom vi ikke havde benyttet aktieselskabsformen. Også i de sidste år har den forøget vor produktion og eksport til udlandet i betydelig grad.

Altså kan man slå fast, at aktieselskabsformen her i landet har virket i heldig retning, og det tror jeg også, den højtærede handelsminister er enig i. Derfor forbyr det mig lidt, at den højtærede handelsminister brugte så stærkt et udtryk som „diktat“ fra de fire partier, der har den politiske opfattelse, at nu er tidspunktet kommet, hvor vi kan løse restriktionerne

vedrørende udbyttebegrænsning. Jeg synes ikke, man har ret til at sige, at det er et diktat. Det er vor personlige opfattelse, i alt fald indenfor det radikale parti — jeg kan ikke svare for andre —, at vi muligvis kunne undvære loven allerede nu; men med den begrænsning, loven nu får, føler vi os i hvert fald trygge. Vi gør det så meget mere, som forudsætningen i 1941, da vi fik loven, var den, at vi skulle have prisstop og lønstop, og vi ved jo, hvordan det er gået med de to ting, vi har hverken fået lønstop eller prisstop. Jeg skal ikke komme ind på, hvor meget priser og lønninger er steget, det er uden interesse i denne forbindelse. Men i hvert fald vil det ikke være rimeligt at begrænse aktieudbytterne på samme måde som i 1941 efter det, der er sket både på det prismæssige og det lønmæssige område.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at i 1946 er der udbetalt 163,3 mill. kr. i udbytte, og der er givet et udbytte af selve aktiekapitalerne på 6,3 pct., men af egenkapitalerne er der kun udbetalt 3,6 pct. Nu ved jeg nok, at de er inde under loven, men tager vi forholdene på langt sigt, viser aktieselskabsstatistikken, at de allerfleste aktieselskaber ikke alene betaler nogenlunde rimeligt udbytte, men de har også konsolideret sig stærkt. At der kan nævnes en enkelt undtagelse, giver jeg ikke meget for. I det store og hele har aktieselskaberne efter min formening ført en ret fornuftig politik de sidste år, og derfor synes jeg ikke, den højtærede handelsminister skal være så ængstelig for, at der nu straks vil blive givet store dividender; det tror jeg slet ikke på.

Dertil kommer en anden ting: det fremmer jo ikke opbygningen af nye selskaber, dersom vi skal blive ved at have så bundne regler for aktieselskaber; og opbygning af nye selskaber betyder meget, for der er mange ting, der ikke kan komme i gang undtagen under aktieselskabsform. Den mulighed skulle vi helst bibeholde. Efter min mening har aktieselskabsformen gavnet både erhvervslivet, arbejderne og også kapitalen i den årrække, den har eksisteret her i landet. En anden ting må vi også regne med, nemlig konkurrencen udadtil; vi kommer i den kommende tid til at stå i konkurrence, og da er det godt, at vi har nogle aktieselskaber, der kan sætte virksomheder i gang; det har jo vist sig, at vi har haft ikke så lidt fremgang på eksportens område gennem en del af vore store aktieselskaber. Endelig må man huske på, at selv om en del af aktieselskabernes ak-